

De verbo quod mens ex eterna concipit
veritate **Capitulum VII.**

Illa igitur eterna veritate ex qua
temporalia facta sunt omnia. forma
sine quam sumus. et sine quam vel in
nobis vel in corporibus vera et recta ratione
aliquid opamur visu mentis aspiciamus. atque
inde conceptam rerum veracem noticiam: tamquam
verbum apud nos habemus: et dicendo intus
gignimus: nec a nobis nascendo discedit. **C**um
autem ad alios loquimur: verbo intus manentem
ministerium vocis adhibemus: aut alicuius
signi corporalis: ut per quandam commemorationem
sensibilem: tale aliquid fiat etiam in animo
audientis: quale de loquentis animo non re-
cedit. **N**ihil itaque agimus per membra corpo-
ris in factis dictisque nostris: quibus vel appro-
bantur vel improbantur mores hominum: quod
non verbo apud nos intus edito preuenimus.
Nemo enim volens aliquid facit: quod non in corde
suo prius dixerit. **Q**uod verbum amore con-
cipitur: siue creature: siue creatoris: id est aut
nature mutabilis aut incommutabilis veritatis
Quali amore diligi debeat creatura

Capitulum VIII.

Rgo aut cupiditate: aut caritate non
quo non sit amanda creatura. sed si
ad creatorem refertur ille amor: non iam cu-
piditas sed caritas erit. **T**unc enim est cupi-
ditas cum propter se amatur creatura. tunc non
vrentem adiuuat: sed corrumpit fruente. **S**ed
ergo aut par nobis: aut inferior creatura sit in-
feriore vrendum est ad deum: pari autem fru-
endum. sed in deo. **S**icut enim teipso: non in-
teipso frui debes. sed in eo qui fecit te. **S**ic etiam
illo: quem diligis: tanquam teipsum: et nobis ergo et
fratribus in domino fruamur: et inde nos nec
ad nosmetipsos remittere. et quasi relaxare de-
orsum versus audeamus. **N**ascitur autem ver-
bum cum excogitatum placet. aut ad peccan-
dum aut ad recte faciendum. **V**erbum ergo
nostrum et mentem de qua gignitur quasi me-
dius amor coniungit. sequitur cum eis tertium com-
plexu incorporeo sine ulla confusione persistit

**Quo differat dilectio rerum spiritualium ab
amore carnalium.**

Capitulum IX.

Conceptum autem verbum et natum
idipsum est. cum voluntas in ipsa noti-
cia concipit quod fit in amore spi-
ritualium. **Q**ui enim: verbi gratia: perfecte no-
uit. perfecteque amat iusticiam: iam iustus est.
etiam si nulla existat sine eam forinsecus per me-
bra corporis operandi necessitas. **I**n amore
autem carnalium temporaliumque rerum: sicut

in ipsis animalium fetibus: alius est conceptus
verbi: alius partus. **I**llic enim quod cupiendo
concipitur: adipiscendo nascitur. **Q**uoniam
non sufficit avaricie nosse: et amare aurum: ni-
si et habeat. **N**ec nosse et amare vesca: aut con-
cumbere: nisi etiam id agat: nec nosse et ama-
re honores et imperia: nisi proveniant. **Q**ue
tamen omnia: nec ad apta sufficiunt. **Q**ui enim
biberit ex hac inquit aqua: sitiet iterum **I**oh. 4.
et in psalmo. **C**oncepit inquit dolorem et pepe-
rit iniquitatem. **D**olorem vel laborem dicit con-
cipi. cum ea concipiuntur que nosse ac velle non
sufficit: et inardescit atque egrotat animus indi-
gentia: donec ad ea perveniat: et quasi pariat
ea. **U**nde eleganter in latina lingua parta di-
cuntur: et reperta atque comperta: que verba
quasi a partu ducta resonant. **Q**uia concupisce-
ntia cum conceperit parit peccatum. **U**nde do-
minus clamat. **V**enite ad me omnes qui la-
boratis et onerati estis: **E**t alio loco. **T**e pignatibus
et lactantibus in illis diebus. **S**um itaque
ad partum verbi refertur omnia vel recte fa-
cta vel peccata. ex ore inquit tuo iustificaberis:
et ex ore tuo condemnaberis: os volens in-
telligi: non hoc visibile: sed interius inuisibile
cogitationis et cordis.

**Non omnia que noticia comprehendit dici
posse concepta.**

Capitulum X.

Acte ergo queritur: utrum omnis
noticia verbum: an tantum amata
noticia. **N**ouimus enim ea que odi-
mus. **S**ed nec concepta: nec parta dicenda sunt
animo. que nobis displicent. **N**on enim omnia
que quoquo modo tangunt concipiuntur: ut
tantum nota sint. non tamen verba dicantur.
sicut ista de quibus nunc agimus. **A**lter enim
dicuntur verba que spacia temporum syllabis
tenent: siue pronunciantur: siue cogitentur.
alter omne quod notum est verbum dicitur a
impressum quod diu de memoria profertur et diffi-
niri potest: quousque res ipsa displiceat. aliter cum
placet quod mente concipitur. **S**ecundum quod
genus verbi accipiendum est quod ait aposto-
lus. **N**emo dicit dominum Iesum: nisi in spiritu
sancto: cum sine aliam verbi notionem dicant
hoc et illi. **D**e quibus ipse dominus ait. **N**on
omnis qui dicit mihi domine domine. intrabit in regnum
celorum. **V**erum tamen cum et illa que odimus
recte displicent: recteque improbantur: appro-
batur eorum improbatio: et placet et verbum est
etiam vitiorum noticia nobis displicet: sed ipsa
vicia. **N**am placet mihi quod novi. et diffinitio
quid sit intemperantia: et hoc est verbum eius
sicuti sunt in arte nota vicia. **E**t recte appro-

**Ioh. 4.
Ps. 7.**

Iaco. 1.

**Mat. 11.
Ibid. 24**

I. Cor. 12

Mat. 7

Liber

batur. eorum noticia: cum discernit cognitor
speciem priuationemque virtutis: sicut aere: et
negare: esse et non esse. **A**t tamen virtute pri-
uari atque in vitium deficere damnabile est. **E**t
diffinire intemperantiam verbumque eius di-
cere pertinet ad artem morum. **E**ssē autē in
temperatē ad id pertinet quod illa arte cul-
patur sicut nosse ac diffinire quod sit solocism^o
pertinet ad artem loquendi: facere autem vi-
tium est: quod eadem arte reprehendit. **V**er-
bum est igitur: quod nunc discernere ac insi-
nuare volumus cum amore: noticia. **S**ed itaque
se mens nouit et amat: iungitur ei amore ver-
bum eius. **E**t quoniam amat noticiam: et no-
uit amorem: et verbum in amore est: et amor in
verbo: et vtrumque in amante atque dicente. **S**ed
omnis secundum speciem noticia: similis est ei rei quam
nouit. **E**st enim alia noticia secundum priuationem
quam cum improbamur: loquimur. **E**t hec pri-
uationis improbatio speciem laudat: ideoque
approbatur

Concepte noticie similitudinem tunc ad
equalitatem mentis accedere: cum id quod
cognoscitur: neque inferioris: neque superioris na-
ture est.

Capitulum XI.

Habet ergo animus nonnullam speciei
note similitudinem: siue cum ea pla-
cet: siue cum eius priuatio displicet.
Quo circa in quantum deum nouimus: simi-
les sumus. **S**ed non ad equalitatem similes:
quia nec tantum eum nouimus: quantum ipse
se. **E**t quemadmodum cum per sensum cor-
poris discimus corpora: fit eorum aliqua simi-
litudo in animo nostro: que phantasia memo-
rie est. **N**on enim omnino ipsa corpora in animo
sunt: cum ea cogitamus: sed eorum similitu-
dines. **I**taque cum eas pro illis approbam^{us}: er-
ramus. **E**rro: namque est pro alio alterius ap-
probatio. **A**belior est tamen imaginatio cor-
poris in animo: quam illa species corporis: in qua-
tum hec in meliore natura est: id est in substā-
tia vitali sicuti animus est: ita cum deum no-
uimus: quamuis melioris efficiamur quam eramus
antequam nossemus: maximeque cum eadem noticia
etiam placita dignaque amata verbum est: fitque
aliqua dei similitudo illa noticia: tamen infe-
rior est: quia in inferiori natura est. **C**reatura
quippe animus: creator autem deus. **E**t quo
colligitur: quia cum se mens ipsa nouit atque ap-
probat: sic est eadem noticia verbum eius: ut
ei sit par omnino et equale: atque identidem: quod
neque inferioris essentiae noticia est: sicut cor-
poris: neque superioris sicut dei. **E**t cum habe-
at noticia similitudinem ad eam rem quam

nouit: hoc est cuius noticia est: hec habet per-
fectam et equalem qua mens ipsa que nouit est
nora. **I**deoque et imago et verbum est: quod de illa ex-
primi cum cognoscendo eadem coequatur: et est
gignenti quale quod genitum est

Sur sicut noticia mentis est proles non etiam
amor partus eiusdem sit.

Capitulum XII.

Quid ergo amor: non erit imago: non

q verbum: non genitum. **S**ur enim mens no-
ticiam suam gignit cum se nouit: et amo-
rem suum non gignit cum se amat. **N**am si propterea
est notionis sue causa quod noscibilis est: amo-
ris etiam sui causa est: quod est amabilis. **S**ur utrumque
itaque non genuerit: difficile est dicere. **H**ec enim
questio etiam de ipsa summa trinitate: omnipoten-
tissimo creatore deo: ad cuius imaginem homo

Secū. j.

factus est: solet mouere homines: quos veritas
dei per humanam locutionem inuitat ad fidem.
Sur non spiritus quoque sanctus a patre deo
genitus vel creditur vel intelligitur: ut filius
etiam ipse dicatur. **Q**uod nunc in mente hu-
mana utrumque inuestigare conamur: ut ex in-
feriore imagine in qua nobis familiaris na-
tura ipsa nostra quasi interrogata respondet:
exercitatioem mentis aciem ab illuminata cre-
atura ad lumen incommutabile dirigamus. **S**i
tamen veritas ipsa persuaserit: sicut dei verbum
filium esse nullus christianus dubitat: ita carita-
tem esse spiritum sanctum. **E**rgo ad imaginem
illam que creatura est: hoc est ad rationalem
mentem: diligentius de hac re interroganda
considerandaque redeamus: ubi temporaliter
existens: non nullarum rerum noticia que
ante non erat: et aliquarum rerum amor que
antea non amabantur distinctius nobis aper-
rit quid dicamus: quia et ipsi locutioni tempo-
raliter dirigende: facilius est ad explicandum
res que in ordine temporum comprehendun-
tur. **P**rimo itaque manifestum sit posse fieri ut
sit aliquid scibile: id est quod sciri possit: et tamen
nesciatur: illud autem fieri non posse ut sciat
quod scibile non fuerit. **U**nde liquido tenen-
dum est quod omnes res quamcumque cognoscimus
congenerat in nobis noticiam sui. **A** utrumque enim
noticia parit: a cognoscente et cognito. **I**taque
mens cum se ipsam cognoscit: sola parit noticie
sue: et cognitum enim et cognitor ipsa est. **E**rat autem
sibi ipsa noscibilis: et antequam se nosset: sed noticia sui
erat in ea: cum se ipsa non nouerat. **Q**uod ergo
cognoscit se: parem sibi noticiam sui gignit:
quia non minus se nouit quam est: nec alterius es-
sentie est noticia eius: non solum quia ipsa no-
uit: **S**ed etiam quia se ipsam: sicut supra dixi-
mus. **Q**uid ergo de amore dicendum est: cur